

تعهدنامه‌ی اصالت اثر و رعایت حقوق دانشگاه

تمامی حقوق مادی و معنوی مترتب بر نتایج، ابتکارات، اختراعات و نوآوری‌های ناشی از انجام این پژوهش، متعلق به دانشگاه محقق اردبیلی می‌باشد. نقل مطلب از این اثر، با رعایت مقررات مربوطه و با ذکر نام دانشگاه محقق اردبیلی، نام استاد راهنما و دانشجو بلامانع است.

اینجانب معصومه حسن‌زاده نوده‌ی دانش‌آموخته مقطع کارشناسی ارشد رشته‌ی ریاضی محض گرایش جبر دانشکده‌ی علوم ریاضی دانشگاه محقق اردبیلی به شماره‌ی دانشجویی ۸۹۲۲۴۱۳۱۲۱ که در تاریخ ۹۲/۰۶/۲۷ از پایان‌نامه‌ی تحصیلی خود تحت عنوان "مدولهای قویاً گرنشتاین پروژکتیو، انژکتیو و یکدست-اولین، دومین و سومین قضیه تغییر حلقه پایه برای بعدها‌ی گرنشتاین" دفاع نموده‌ام، متعهد می‌شوم که:

(۱) این پایان‌نامه را قبلاً برای دریافت هیچ‌گونه مدرک تحصیلی یا به عنوان هرگونه فعالیت پژوهشی در سایر دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزشی و پژوهشی داخل و خارج از کشور ارائه ننموده‌ام.

(۲) مسئولیت صحت و سقم تمامی مندرجات پایان‌نامه‌ی تحصیلی خود را بر عهده می‌گیرم.

(۳) این پایان‌نامه، حاصل پژوهش انجام شده توسط اینجانب می‌باشد.

(۴) در مواردی که از دستاوردهای علمی و پژوهشی دیگران استفاده نموده‌ام، مطابق ضوابط و مقررات مربوطه و با رعایت اصل امانتداری علمی، نام منبع مورد استفاده و سایر مشخصات آن را در متن و فهرست منابع و مآخذ ذکر نموده‌ام.

(۵) چنانچه بعد از فراغت از تحصیل، قصد استفاده یا هرگونه بهره‌برداری اعم از نشر کتاب، ثبت اختراع و ... از این پایان‌نامه را داشته باشم، از حوزه‌ی معاونت پژوهشی و فناوری دانشگاه محقق اردبیلی، مجوزهای لازم را اخذ نمایم.

(۶) در صورت ارائه‌ی مقاله‌ی مستخرج از این پایان‌نامه در همایش‌ها، کنفرانس‌ها، سمینارها، گردهمایی‌ها و انواع مجلات، نام دانشگاه محقق اردبیلی را در کنار نام نویسندگان (دانشجو و اساتید راهنما و مشاور) ذکر نمایم.

(۷) چنانچه در هر مقطع زمانی، خلاف موارد فوق ثابت شود، عواقب ناشی از آن (منجمله ابطال مدرک تحصیلی، طرح شکایت توسط دانشگاه و ...) را می‌پذیرم و دانشگاه محقق اردبیلی را مجاز می‌دانم با اینجانب مطابق ضوابط و مقررات مربوطه رفتار نماید.

نام و نام خانوادگی دانشجو: معصومه حسن‌زاده نوده‌ی

امضا

تاریخ

دانشگاه محقق اردبیلی
دانشکده‌ی علوم ریاضی
گروه ریاضیات و کاربردها

پایان‌نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد
در رشته‌ی ریاضی محض گرایش جبر

عنوان:

مدولهای قویاً گرنشتاین پروژکتیو، انژکتیو و یکدست - اولین، دومین و سومین قضیه تغییر حلقه پایه برای بعدها گرنشتاین

استاد راهنما:

دکتر احمد خوجالی بارنجی

استاد مشاور:

دکتر ناصر زمانی

پژوهشگر:

معصومه حسن‌زاده نودهی

شهریور ۱۳۹۲

نام خانوادگی: حسن زاده نودهی

نام: معصومه

عنوان پایان نامه: مدولهای قویاً گرنشتاین پروژکتیو، انژکتیو و یکدست - اولین، دومین و سومین قضیه تغییر حلقه پایه برای بعدهای گرنشتاین

استاد راهنما: دکتر احمد خوجالی بارنجی
اساتید مشاور: دکتر ناصر زمانی

مقطع تحصیلی: کارشناسی ارشد

رشته: ریاضی محض

دانشگاه: محقق اردبیلی

تاریخ دفاع: ۹۲/۰۶/۲۷

گرایش: جبر

دانشکده: علوم ریاضی

تعداد صفحات: ۸۵

چکیده

در این پایان نامه به مطالعه رده خاصی از مدولهای گرنشتاین پروژکتیو، انژکتیو و یکدست می پردازیم که با استفاده از آن به رده بندی جدیدی از مدولهای گرنشتاین پروژکتیو، انژکتیو و یکدست دست می یابیم. سپس، با استفاده از نتایج بدست آمده قضایای تغییر پایه برای بعدهای گرنشتاین را اثبات می نماییم. تمامی این موارد توسیع قضایایی است که برای $G - dim$ مدولهای با تولید متناهی ثابت شده است.

کلیدواژه‌ها: مدولهای گرنشتاین پروژکتیو، مدولهای گرنشتاین انژکتیو و مدولهای گرنشتاین یکدست

Surname: Hasanzade Nodehi

Name: Masoome

Title: Strongly Gorenstein projective, injective, and flat modules- First, second, and third change of rings theorems for Gorenstein homological dimenations

Supervisor: Ahmad Khojali Baranji

Advisor: Naser Zamani

Graduate Degree: M.Sc.

Major: Pure Mathematics

Specialty: Algebra

University: Mohaghegh Ardabili

Faculty: Mathematics Sciences

Date: September 2013

Number of Pages: 85

Abstract

In basic homological algebra, the projective, injective and flat dimensions of modules play an important and fundamental role. In this thesis, the closely related Gorenstein projective, Gorenstein injective and Gorenstein flat dimensions are studied. There is a variety of nice results about Gorenstein dimensions over special commutative noetherian rings; very often local Cohen–Macaulay rings with a dualizing module. These results are done by Avramov, Christensen, Enochs, Foxby, Jenda, Martsinkovsky and Xu among others. The aim of this thesis is to generalize these results, and to give homological descriptions of the Gorenstein dimensions over arbitrary associative rings.

Keywords: Gorenstein projective modules, Gorenstein injective modules, and Gorenstein flat module

دانشکده‌ی علوم ریاضی
گروه ریاضیات و کاربردها

پایان‌نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد
در رشته‌ی ریاضی محض گرایش جبر

عنوان:

مدولهای قویاً گرنشتاین پروژکتیو، انژکتیو و یکدست - اولین، دومین و سومین قضیه تغییر حلقه پایه برای بعدها گرنشتاین

پژوهشگر:

معصومه حسن‌زاده نودهی

ارزیابی و تصویب شده‌ی کمیته داوران پایان‌نامه با درجه‌ی

نام و نام خانوادگی	مرتبه‌ی علمی	سمت	امضا
احمد خوجالی بارنجی	استاد راهنما و رئیس کمیته داوران	استادیار
ناصر زمانی	استاد مشاور	دانشیار
حسین عبدالزاده	داور	استادیار

شهریور ۱۳۹۲

University of Mohaghegh Ardabili
Faculty of Mathematical Sciences
Department of Mathematics and Applications

Thesis submitted in partial fulfilment of the requirements for the degree of M.Sc. in
Pure Mathematics

Title:

**Strongly Gorenstein projective, injective,
and flat modules- First, second, and third
change of rings theorems for Gorenstein
homological dimenations**

By:

Masoome Hasanzade Nodehi

Evaluated and approved by thesis committee as

Name & Famliy	Degree	Responsibility	Signature
Ahmad Khojali Baranji	Assist. Prof	Supervisor & Chairman
Naser Zamani	Assoc. Prof	Advisor
Hoseyn Abdolzade	Assist. Prof	Referee

September 2013

تقدیم بہ

تمام کسانی کہ از آنان آموختم...

سپاس‌گذاری

به نام او که آرامش دل‌هاست

در ابتدا شاکرم خداوند مَنان را که لطف بی‌انتهایش همیشه شامل حال این بنده کمترین بوده و همواره مرا در تمام لحظات زندگی یاری نموده است. پس از آن بر خود واجب می‌دانم که از خانواده عزیزم، مخصوصاً پدر و مادر مهربانم که اولین آموزگارنم در کلاس زندگی بوده و بی‌دریغ به من عشق و ایثار آموختند، کمال تشکر داشته باشم. سپس از استاد فرزانه‌ام جناب آقای دکتر احمد خوجالی بارنجی که راهنمایی بنده در این پایان‌نامه را بر عهد داشتند و نه تنها از گنجینه علم و دانش بلکه از بیکران معرفت و انسانیت خود به من آموختند کمال قدردانی را دارم.

معصومه حسن‌زاده نودهی

تابستان ۱۳۹۲

فهرست مطالب

آ	فهرست مطالب
ج	مقدمه
۱	۱ مفاهیم مقدماتی
۲	۱.۱ مدول‌های آزاد، پروژکتیو و انژکتیو
۹	۲.۱ فانکتور $Hom(-, -)$ و خواص همولوژیک آن
۱۴	۳.۱ بعدهاهای پروژکتیو و انژکتیو
۱۸	۴.۱ قضیه اول تغییر حلقه پایه برای بعدهاهای پروژکتیو و انژکتیو
۲۱	۲ مدول‌های قویاً گرنشتاین
۲۲	۱.۲ مدول‌های گرنشتاین پروژکتیو و انژکتیو
۲۶	۲.۲ رده بندی مدول‌های قویاً گرنشتاین پروژکتیو و انژکتیو
۳۰	۳.۲ رده بندی مدول‌های گرنشتاین بر حسب قویاً گرنشتاین
۳۲	۴.۲ رده بندی مدول‌های قویاً گرنشتاین بر حسب فانکتور $Hom(-, -)$
۳۷	۵.۲ مدول‌های قویاً گرنشتاین پروژکتیو با تولید متناهی یا $fd(\cdot)$ متناهی
۴۲	۶.۲ رده بندی مدول‌های گرنشتاین یکدست
۴۵	۷.۲ رده بندی مدول‌های قویاً گرنشتاین یکدست بر حسب $-\otimes_R -$
۵۰	۸.۲ رفتار بعدهاهای گرنشتاین نسبت به فانکتورهای $\prod(\cdot)$ و $\coprod(\cdot)$
۵۳	۹.۲ رفتار بعدهاهای گرنشتاین نسبت به رشته‌های دقیق کوتاه

۶۲	۳	قضیه دوم تغییر حلقه
۶۳	۱.۳	قضیه دوم تغییر حلقه‌ی پایه برای بعدها‌ی گرنشتاین پروژکتیو
۶۷	۲.۳	قضیه دوم تغییر حلقه‌ی پایه برای بعدها‌ی گرنشتاین انژکتیو
۷۲	۴	قضیه ی اول تغییر حلقه
۷۳	۱.۴	قضیه اول تغییر حلقه‌ی پایه برای بعدها‌ی گرنشتاین پروژکتیو
۸۱		منابع
۸۴		واژه‌نامه انگلیسی به فارسی

مقدمه

این پایان نامه بر اساس مقاله‌های

Bennis, D. and Mahdou, N., (۲۰۰۷) *Strongly Gorenstein projective, injective, and flat modules.*, *J. Pure Appl. Algebra* ۲۱۰.

و

Bennis, D. and Mahdou, N., (۲۰۱۰) *First, second, and third change of rings theorems for Gorenstein homological dimensions.* *J. Pure Appl. Algebra* ۳۸.

تهیه و تنظیم شده است. در سال‌های ۶۹ - ۱۹۶۷، اسلاندر^۱ و بریجر^۲ با فرض نوتری بودن حلقه R ، برای R -مدول‌های با تولید متناهی، بعد گرنشتاین، که با نماد $G-dim(\cdot)$ نشان داده می‌شود، را معرفی کردند. آنها نشان دادند که برای R -مدول M همواره نامساوی $G-dim(M) \leq pd(M)$ برقرار بوده و تساوی برقرار است هرگاه بعد پروژکتیو M متناهی باشد. فلذا ملاحظه می‌شود که بعد گرنشتاین نظری از بعد پروژکتیو است. چندین دهه بعد ایناکس، جندا، تریسیاس و شو^۳ ایده‌های اسلاندر و بریجر را توسعه دادند و بعدها همولوژیک سه‌گانه‌ی جدیدی را معرفی کردند - آنها را بعدها گرنشتاین پروژکتیو، انژکتیو و یکدست نامیدند - که زمینه‌ی تحقیقاتی گسترده‌ای توسط بنیانگذاران این مبحث و همچنین توسط آوراموف^۴ فاکسبی، کریستنسن و هلم،^۵ فرانکلید،^۶ مارتسینکوفسکی^۷ و ... شده است. آنها ثابت کردند که این بعدها نظری از بعدها همولوژیک کلاسیک یعنی بعدها پروژکتیو، انژکتیو و یکدست می‌باشند. اخیراً در (بنیس و مهدو^۸، ۲۰۰۶) رده‌ی جدیدی از این مدول‌ها که در زیر بدان اشاره می‌شود را مطرح کردند.

تعریف ۱.۰.۰.۱. R -مدول M را گرنشتاین پروژکتیو^۹ می‌نامیم هرگاه یک رشته دقیق از R -مدول‌های

^۱Auslander

^۲Bridger

^۳Enochs & Jenda & Torrecillas & Xu

^۴Avramov

^۵Foxby & Christensen & Holm

^۶Franklid

^۷Martsinkovsky

^۸Bennis & Mahdu

^۹Gorenstein projective

پروژکتیو به صورت

$$\mathbf{P} = \cdots \rightarrow P_1 \rightarrow P_0 \rightarrow P^0 \rightarrow P^1 \rightarrow \cdots$$

وجود داشته باشد، به طوری که $M \cong \text{Im}(P_0 \rightarrow P^0)$ و $\text{Hom}_R(\mathbf{P}, Q)$ بازای هر مدول پروژکتیو Q دقیق باشد.

۲. $-R$ مدول M را گرنشتاین انژکتیو^۱ می‌نامیم هرگاه یک رشته دقیق از $-R$ مدول‌های انژکتیو به صورت

$$\mathbf{E} = \cdots \rightarrow E_1 \rightarrow E_0 \rightarrow E^0 \rightarrow E^1 \rightarrow \cdots$$

وجود داشته باشد، به طوری که $M \cong \text{Im}(E_0 \rightarrow E^0)$ و $\text{Hom}_R(I, \mathbf{E})$ بازای هر مدول انژکتیو I دقیق باشد.

۳. $-R$ مدول M را گرنشتاین یکدست^۲ می‌نامیم هرگاه یک رشته دقیق از $-R$ مدول‌های یکدست به صورت

$$\mathbf{F} = \cdots \rightarrow F_1 \rightarrow F_0 \rightarrow F^0 \rightarrow F^1 \rightarrow \cdots$$

وجود داشته باشد، به طوری که $M \cong \text{Im}(F_0 \rightarrow F^0)$ و $\mathbf{F} \otimes_R I$ بازای هر مدول انژکتیو I دقیق باشد.

توسط تعریف رابطه‌ی شمول

$$\{\text{مدول‌های پروژکتیو}\} \subseteq \{\text{مدول‌های گرنشتاین پروژکتیو}\}$$

را داریم. ایده اصلی این مقاله ساختن یک رده‌ی میانی از این مدول‌ها به نام مدول‌های قویاً گرنشتاین پروژکتیو، انژکتیو و یکدست می‌باشد بطوریکه

$$\begin{aligned} \{\text{مدول‌های قویاً گرنشتاین پروژکتیو}\} &\subseteq \{\text{مدول‌های پروژکتیو}\} \\ &\subseteq \{\text{مدول‌های گرنشتاین پروژکتیو}\}. \end{aligned}$$

^۱Gorenstein injective

^۲Gorenstein flat

این مدول‌ها با یکسان در نظر گرفتن همه‌ی مدول‌ها و همه‌ی همومورفیسم‌ها در تحلیل‌های موجود در تعریف ۱.۰.۰ بدست می‌آیند. علاوه بر این، با مدول‌هایی از این نوع ما می‌توانیم خصوصیات جدیدی از مدول‌های گرنشتاین پروژکتیو، انژکتیو و یکدست بدست آوریم. پیکربندی این پایان‌نامه از قرار زیر است. در فصل اول قضایا و تعاریف مورد نیاز در فصول آتی آورده شده است. در فصل دوم به بررسی بعدهای گرنشتاین پروژکتیو و انژکتیو پرداخته موارد ذیل اثبات می‌شوند.

لم ۱.۰.۰. فرض کنید $\circ \rightarrow M \rightarrow L \rightarrow K \rightarrow \circ$ یک رشته دقیق کوتاه از R -مدول‌ها و R -همومورفیسم‌ها باشد. در اینصورت

$$۱. \text{ اگر } Gpd_R(L) = \circ \text{ و } Gpd_R(M) > \circ, \text{ آنگاه } Gpd_R(K) = Gpd_R(M) - ۱.$$

$$۲. \text{ اگر } Gid_R(L) = \circ \text{ و } Gid_R(K) > \circ, \text{ آنگاه } Gid_R(M) = Gid_R(K) + ۱.$$

سپس به مسئله‌ی رده بندی مدول‌های گرنشتاین پروژکتیو و انژکتیو بر حسب مدول‌های قویاً گرنشتاین پروژکتیو و انژکتیو پرداخته و قضایای ذیل اثبات می‌شوند.

قضیه ۱.۰.۰. ۱. R -مدول M گرنشتاین پروژکتیو است اگر و تنها اگر جمعوند مستقیم یک R -مدول قویاً گرنشتاین پروژکتیو باشد.

۲. R -مدول M گرنشتاین انژکتیو است اگر و تنها اگر جمعوند مستقیم یک R -مدول قویاً گرنشتاین انژکتیو باشد.

سپس توجه خود را به مسئله‌ی ارتباط رده بندی مدول‌های قویاً گرنشتاین بر حسب فانکتور $Hom(-, -)$ معطوف کرده قضیه‌ی ذیل به اثبات می‌رسد.

قضیه ۲.۰.۰. برای R -مدول M عبارات زیر معادلند.

۱. M قویاً گرنشتاین پروژکتیو است.

۲. یک رشته دقیق کوتاه به صورت $\circ \rightarrow M \rightarrow P \rightarrow M \rightarrow \circ$ وجود دارد، که در آن P مدول پروژکتیو است و برای هر مدول پروژکتیو Q ، $Ext(M, Q) = \circ$.

۳. یک رشته دقیق کوتاه به صورت $\circ \rightarrow M \rightarrow P \rightarrow M \rightarrow \circ$ وجود دارد، که در آن P مدول پروژکتیو است و برای هر مدول با بعد پروژکتیو متناهی Q' ، $Ext(M, Q') = \circ$.

۴. یک رشته دقیق کوتاه به صورت $\circ \rightarrow M \rightarrow P \rightarrow M \rightarrow \circ$ وجود دارد، که در آن P مدول پروژکتیو است و برای هر مدول پروژکتیو Q رشته

$$\circ \rightarrow Hom(M, Q) \rightarrow Hom(P, Q) \rightarrow Hom(M, Q) \rightarrow \circ,$$

دقیق است.

۵. یک رشته دقیق کوتاه به صورت $\circ \rightarrow M \rightarrow P \rightarrow M \rightarrow \circ$ وجود دارد، که در آن P مدول پروژکتیو است و برای هر مدول با بعد پروژکتیو متناهی Q' رشته

$$\circ \rightarrow Hom(M, Q') \rightarrow Hom(P, Q') \rightarrow Hom(M, Q') \rightarrow \circ,$$

دقیق است.

و متعاقباً رده بندی زیر برای مدول‌های قویاً گرنشتاین یکدست ارائه می‌گردد.

قضیه ۳.۰.۰. برای R -مدول M عبارات زیر معادل اند.

۱. M قویاً گرنشتاین یکدست است.

۲. یک رشته دقیق کوتاه به صورت $\circ \rightarrow M \rightarrow F \rightarrow M \rightarrow \circ$ وجود دارد که در آن F یک R -مدول یکدست است و برای هر مدول انژکتیو I ، $Tor(M, I) = \circ$.

۳. یک رشته دقیق کوتاه به صورت $\circ \rightarrow M \rightarrow F \rightarrow M \rightarrow \circ$ وجود دارد که در آن F یک R -مدول یکدست است و برای هر مدول با بعد انژکتیو متناهی I' ، $Tor(M, I') = \circ$.

۴. یک رشته دقیق کوتاه به صورت $\circ \rightarrow M \rightarrow F \rightarrow M \rightarrow \circ$ وجود دارد که در آن F یک

$-R$ مدول یکدست است و بازای هر مدول انژکتیو I رشته

$$\circ \rightarrow M \otimes I \rightarrow F \otimes I \rightarrow M \otimes I \rightarrow \circ,$$

دقیق است.

۵. رشته دقیق کوتاهی به صورت $\circ \rightarrow M \rightarrow F \rightarrow M \rightarrow \circ$ وجود دارد که در آن F یک $-R$

مدول یکدست است به طوری که برای هر مدول با بعد انژکتیو متناهی I' رشته

$$\circ \rightarrow M \otimes I' \rightarrow F \otimes I' \rightarrow M \otimes I' \rightarrow \circ$$

دقیق است.

بعد از آن رفتار بعدهای پروژکتیو، گرنشتاین پروژکتیو، انژکتیو و گرنشتاین انژکتیو را نسبت به فانکتورهای

$\prod(\cdot)$ و $\coprod(\cdot)$ بررسی کرده و قضیه‌ی زیر اثبات می‌گردد.

قضیه ۴.۰.۰. فرض کنید $(A_i)_{i \in I}$ یک خانواده از $-R$ مدول‌ها باشد. در این صورت موارد زیر برقرارند.

$$1. \quad pd_R(\prod_{i \in I} A_i) = \sup\{pd_R(A_i) \mid i \in I\}$$

$$2. \quad id_R(\prod_{i \in I} A_i) = \sup\{id_R(A_i) \mid i \in I\}$$

$$3. \quad Gpd_R(\prod_{i \in I} A_i) = \sup\{Gpd_R(A_i) \mid i \in I\}$$

$$4. \quad Gid_R(\prod_{i \in I} A_i) = \sup\{Gid_R(A_i) \mid i \in I\}$$

نهایتاً، در فصول ۳ و ۴ قضایای تغییر حلقه به شرح ذیل اثبات می‌شوند.

قضیه ۵.۰.۰. فرض کنید M یک $-R$ مدول غیر صفر و $x \in R$ یک عنصر $-R$ منظم و $-M$ منظم باشد.

در این صورت

$$Gpd_{\frac{R}{Rx}}\left(\frac{M}{xM}\right) \leq Gpd_R(M).$$

قضیه ۶.۰.۰. فرض کنید $R \rightarrow S$ یک همومورفیسم حلقه، M یک R -مدول غیر صفر و $pd_R(S) < \infty$.

اگر برای هر $i > 0$ داشته باشیم $Ext_R^i(S, M) = 0$ ، آنگاه

$$Gid_S(Hom_R(S, M)) \leq Gid_R(M)$$

قضیه ۷.۰.۰. فرض کنید M یک R -مدول غیر صفر و $x \in R$ یک عنصر R -منظم و M -منظم باشد.

در این صورت

$$Gid_{\frac{R}{Rx}}\left(\frac{M}{xM}\right) \leq Gid_R(M) - 1,$$

بجز اینکه M یک R -مدول گرنشتاین انژکتیو باشد.

قضیه ۸.۰.۰. فرض کنید M یک R -مدول غیر صفر و $x = x_1, \dots, x_t$ یک R -رشته‌ی منظم از اعضای

پوچساز M باشد. در این صورت

$$Gpd_R(M) = Gpd_{\frac{R}{(x)}}(M) + t.$$

فصل ۱

مفاهیم مقدماتی

۱.۱ مدول‌های آزاد، پروژکتیو و انژکتیو

در این فصل بعضی مفاهیم و قضایایی که در فصل‌های بعد مورد نیاز است، آورده می‌شوند. در سراسر این فصل تمام حلقه‌ها شرکت پذیر و یک‌دار هستند مگر آنکه خلاف آن تصریح شود. همچنین، جهت سادگی، اگر R یک حلقه و I ایده‌آلی از آن باشد، آنگاه حلقه‌ی خارج قسمت $\frac{R}{I}$ را با نماد \overline{R} نشان می‌دهیم و تمامی عناصر منظم را هم زیر مجموعه‌ی مرکز حلقه در نظر می‌گیریم.

تعریف ۱.۱.۱. فرض کنید F, R -مدول باشد. مجموعه مولد X برای F را پایه برای F می‌نامیم هرگاه مستقل خطی باشد، یعنی بازای عناصر دلخواه $x_1, \dots, x_n \in X$ و عناصر دلخواه $r_1, \dots, r_n \in R$ از $r_1 x_1 + \dots + r_n x_n = 0$ بتوان نتیجه گرفت $r_1 = r_2 = \dots = r_n = 0$.

تعریف ۲.۱.۱. فرض کنید F یک R -مدول باشد. F را آزاد می‌نامیم هرگاه F پایه داشته باشد.

قضیه ۱.۱.۱. فرض کنید F, R -مدولی آزاد با پایه X باشد. در اینصورت

۱. اگر $f: X \rightarrow F$ تابع جزئیت باشد، آنگاه بازای هر R -مدول مانند M و هر تابع مانند $f: X \rightarrow M$,

R -همریختی‌ای منحصربفرد مانند $\varphi: F \rightarrow M$ موجود است که نمودار

$$\begin{array}{ccc} X & \xrightarrow{j} & F \\ f \downarrow & \nearrow \varphi & \\ M & & \end{array}$$

را جابجایی می‌کند.

۲. بازای هر R -مدول مانند M ، هر تابع مانند $f: X \rightarrow M$ را می‌توان به صورت منحصربفردی

به R -همریختی‌ای مانند $\varphi: F \rightarrow M$ توسعه داد، یعنی R -همریختی منحصربفردی مانند

$$\varphi: F \rightarrow M, \varphi|_X = f$$

□ برهان. به قضیه‌ی ۷.۱ از (یاسمی، ۱۳۸۸) مراجعه نمایید.

قضیه ۲.۱.۱. اگر $F, R -$ مدولی آزاد با پایه X باشد، آنگاه $F \cong_R \prod_{x \in X} R$. برعکس، اگر $R -$ مدول F با $\prod_{x \in X} R$ به عنوان $R -$ مدول یکرخت باشد، آنگاه آزاد است.

□ برهان. به قضیه‌ی ۷.۳ از (یاسمی، ۱۳۸۸) مراجعه نمایید.

قضیه ۳.۱.۱. فرض کنید M یک $R -$ مدول باشد. در اینصورت $R -$ مدول آزادی مانند F و اپی مورفیسم، $\varphi: F \rightarrow M$ ، موجود است. علاوه بر این اگر M با تولید متناهی باشد، آنگاه می‌توان F را هم با تولید متناهی در نظر گرفت.

□ برهان. به گزاره‌ی ۲.۳۴ از (راتمن^۱، ۱۹۷۹) مراجعه نمایید.

قضیه ۴.۱.۱. فرض کنید M یک $R -$ مدول باشد. در این صورت، $\text{Hom}_R(R, M) \cong_R M$.

□ برهان. به قضیه‌ی ۴.۹ از (یاسمی، ۱۳۸۸) مراجعه نمایید.

قضیه ۵.۱.۱. فرض کنید M یک $R -$ مدول چپ و N یک $R -$ مدول راست باشد. در اینصورت

$$N \otimes_R R \cong_R N \text{ و } R \otimes_R M \cong M,$$

که در آن $N \otimes_R R$ و $R \otimes_R M$ ، به ترتیب، با ضرب‌های

$$(n \otimes_R r) \cdot r = n \otimes_R r \cdot r \text{ و } r(r_1 \otimes_R m) = r r_1 \otimes_R m,$$

$R -$ مدول چپ و راست می‌باشند.

□ برهان. به قضیه‌ی ۵.۸ از (یاسمی، ۱۳۸۸) مراجعه نمایید.

فرض کنید P یک $R -$ مدول باشد. P را پروژکتیو می‌نامیم هرگاه در شرایط معادل زیر صدق کند.

۱. $\text{Hom}_R(P, -)$ یک فانکتور دقیق، از کاتگوری $R -$ مدول‌ها به کاتگوری گروه‌های آبدلی، است.

^۱Rotman